

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

11. An Pontifex possit delegare potestatem ministrandi Sacramentum confirmationis Simplici Sacerdoti? Et an sit de Fide Presbyterum posse esse Ministrum confirmationis ex dispensatione? Et utrùm ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

RESOL. X.

An Pontifex possit dispensare, ut infantes ante usum rationis confirmentur.

Et an sine Pontificis dispensatione possint in aliquo casu infantes ante usum rationis confirmari, ex iusta causa.

Et an, si Episcopus confirmaret infantes ante usum rationis absque iusta causa, peccet mortaliter, aut venialiter.

Et docetur Sacramentum Confirmationis olim in prima Ecclesia, & postea per multos annos infantibus simul cum Baptismo administratum fuisse.

Et an simul in Oriente, & precipue in Grecia, & Ethiopia vetus consuetudo perseveret. Ex part. 8. tr. 1. Rel. 46.

Quæ hic est
infra Rel. 55.

§. 1. **I**D quod in superiori resolutione diximus de Sacramento Eucharistia, à fortiori dicendum est de Sacramento Confirmationis, nempe posse Pontificem dispensare, ut infantibus ante usum rationis ministraretur, nam prius cum Baptismo ministrabatur, licet hodie hoc non liceat, non ex alio capite, quam ex usu Ecclesie, ergo.

2. Sed rem gratam existimo Lectoribus facere, si hic apponam ea, quæ obseruat Magnus Basilii Pontifex de Sacramento Confirmationis. *part. 5. cap. 1. num. 4. & seqq.* vbi probat, sacramentum Confirmationis olim in prima Ecclesia, & postea per multos annos infantibus simul cum Baptismo administratum fuisse. Hunc autem morem baptizandi simul, & confirmandi infantes extitisse in Ecclesia, constat ex Tertulliano *lib. de Baptismo, c. 7. & 8.* & ex Innocentio I. *in epist. ad Decentium, cap. 3.* quæ incipit: De consignandis vero infantibus, & ex Gregorio I. *lib. 3. epist. 9.* Quæ de re extat etiam Decretum apud Gratianum *cap. si ovis, de consecr. dist. 4.*

3. Sed & multo post Apostolorum tempora etiam in usu fuit, infantes baptizatos confirmare. Nam Iacobus Vitriacus in *historia Occidentali, cap. 37.* id testatur his verbis: Hoc Confirmationis sacramentum quidam ita coniungunt Baptismo, ut statim velint ipsum post Baptismum debere conferri, quoniam per hoc confirmatur fides, quæ in Baptismo suscipitur. Quæ consuetudo satis approbata est, vbi haberi potest copia, seu presentia maioris Sacerdotis. Hæc ille. Similiter in Oriente, & precipue in Grecia & Ethiopia vetus consuetudo perseverat, sicut ex verbis Hieremie Patriarch. Constant. *respons. 1. cap. 2.* colligi potest. Rationi consentaneum est, Baptismati etiam Christina subiungi, reque in tempus differri. Idem colligitur ex ordine Baptismi secundum usum Ethiopum. Sacerdos autem dicit sequentem orationem: Super eos qui baptizati sunt prius quam eos unget balsamo; postea ungit frontem. Nec vero ea consuetudo confirmandi infantes recenter baptizatos, ratione vero simili & congrua destituitur. Nam certum est infantem, si sunt capaces sacramenti Baptismi, item & Confirmationis capaces esse. Ex quo sequitur accepto Sacramento Confirmationis in illis augeri gratiam, & ex consequenti, si in ea infanili ætate decesserint, maiorem gloriam adepturos.

4. Verum persecutione Tyrannorum cessante, & Principibus in mentem saniores redactis, & inualecente puero cum Baptismate etiam consue-

tudo confirmandi recens baptizatum infantem in usu esse desit. Et primum quidem ad septimum diem à Baptismo dilata est Confirmatio, ut diximus ex Romano *lib. 1. de instrum. Cleric. cap. 37.* his verbis. Alios septem dies in memoriam eiusdem Dominice Resurrectionis congrua festiuitate subiungentis, quos septem dies Albas vocitamus, propter eos, qui in sancta nocte baptizati, albis per totam hebdomadam vtuntur vestibus, & tunc maxime, dum alba tolluntur à baptizatis vestimenta, per manus impositionem à Pontifice Spiritum sanctum accipere conueniens est. Sed aucto paulatim fidelium numero, & Baptismate in singulas Parochias inuecto, cum Episcopi tantæ hominum multitudini, vno die confirmandæ, non sufficerent, commodior ritus adhiberi cœpit, ut illi statim per annum diebus, Diocesim visitando, eos quibus Confirmationis Sacramento opus erat, aut ad idoneam ætatem deueniant, sacro Christmate confirmarent. Quod prope tempora Caroli Magni incipit nonnulli credunt, quando aduoluntur Baptismus cessauit, quorum causa Confirmatio statim post Baptismum adhibeatur. Vnde ex Concilio Aurelianensi extat decretum apud Gratianum *in cap. ut ieiuni, de consecr. dist. 5.* vbi statuitur, ut non confirmetur nisi perfecta ætatis. Quod indicare videtur non nisi duodecimo ætatis anno suscipiendam esse Confirmationem. Nam ea dicitur ætas perfecta, ut ibi glossa, quando scilicet quis promoueri possit ad Ordines minores. Sed hodie ex Catechismo Romano c. 18. infantes ante septennium confirmari non debent. Ex quibus omnibus manifestè patet posse, ut dicebamus, Pontificem dispensare, ut infantes ante usum rationis confirmarentur.

5. Non desinat tamen hæc obiter adnotare, etiam sine Pontificia dispensatione, posse in aliquo casu infantes ante usum rationis confirmari ex iusta causa. Huiusmodi causa censetur non solum si puer ante septennium ostendat sufficientem usum rationis, quo casu censetur ut adustus; sed etiam si diu abfuturus sit Episcopus, qui denud hoc Sacramentum administret. Si infans sit in periculo mortis, & Episcopus dignum ducat ad eum accedere, ut notauit Innocentius Papa *epist. 1. ad Decentium.* Si infans sit filius Principis; si consuetudo regionis id commendet; aut alias similis. Et ita docet Augusta de *sacram. Confirm. quest. 72. sect. 6.* Pontius ubi supra, numer. 8. & alij.

6. Sed quid dicendum, si Episcopus confirmaret infantes ante usum rationis absque iusta aliqua causa, peccaret-ne mortaliter, an venialiter? Ego puto, ut & in peccate tantum venialiter; & pro hac sententia in *part. 3. tractat. 4. resol. 19.* adduxi Nugnum, nunc etiam, ut & addo Præpositum in *3. part. question. 72. artic. 7. dub. 2. num. 37.* Tannerum *tom. 4. disput. 4. dub. 2. num. 37.* Hurtadum de *Confirmat. difficult. 10.* Layman. *lib. 5. tract. 3. cap. 5. num. 2.* Filliucium *tom. 1. tractat. 3. cap. 2. num. 16.* Suarez in *3. part. tom. 3. disput. 35. sect. 2.* Coninck de *Sacram. question. 72. artic. 8.*

RESOL. XI.

An Pontifex possit delegare potestatem ministrandi Sacramentum Confirmationis simpliciter Sacerdoti.

Et an sit de Fide Presbyterum posse esse Ministrum Confirmationis ex dispensatione.

Et vtrum Pontifex legitime electus, sed nondum

in Episcopum consecratus possit hanc potestatem simplici Sacerdoti concedere?
Et an hac facultas, & potestas concessa simplici Sacerdoti expiret mortuo Pontifice, vel si concessa sit ex causa, cessante expiret? Ex part. 8. tract. 1. Ref. 3.

Negativam sententiam tenet Adrianus in 4. in materia de Confirmatione, artic. 7. Durandus dist. 7. quast. 3. & 4. ubi idem insinuat Bonanum, circa litteram Magistri; Scotus vero quast. 1. dubius est, & obsecrè loquitur: tenet etiam Castro lib. de heresibus, verb. Confirmatio; & inclinat Petrus Soto lect. 2. de Confirmatione; & novissimè Guillel. Estius in 4. dist. 7. §. 2. 1.

2. Sed proflus affirmativam sententiam ego adhaereo, quam tueretur D. Thomas in 3. pari. quast. 72. art. 11. ad 1. & ibi Praepositus dub. 2. n. 46. Suarez tom. 3. disp. 36. sect. 2. Henriquez lib. 3. cap. 6. n. 4. in glos. L. Aucta de sacram. Confirmat. quast. 72. sect. 3. Huradus de sacram. Confirmat. diffinit. 13. Opatavius de sacram. tract. de Confirmat. disputat. 1. quast. 8. num. 34. Petrus à Sancto Ioseph. in Idea Theol. sacram. cap. 14. resol. 2. Marchantius in resol. Past. super Sacram. tractat. 3. cap. 2. quast. 2. Ioannes Petit in Theol. sacram. tractat. 3. lect. 3. Caltus Patrus tom. 3. tractat. 3. disputat. 6. punct. 3. num. 6. Sanchez de Matr. lib. 8. disp. 6. n. 6. & alij.

3. Probatur primò ex facto S. Gregorij lib. 3. Epistolarum, epist. 26. ad Iansarium Episcopum Callianum: Peruenit quoque ad nos quosdam scandalizatos fuisse, quòd Presbyteris chrismate tangere in fronte eos, qui baptizandi sunt, prohibuimus, & nos quidem secundum vsum veterem Ecclesie nostrae fecimus; sed si omnino hac de re aliqui contristantur, ubi Episcopi defunt, vt Presbyteri etiam in frontibus baptizandos chrismate tangere debeant, concedimus. Vbi.

4. Notandum, pro eo quod in textu Gregorij habetur, baptizandos, baptizandos, Gratianum dist. 95. can. peruenit, & can. Presbyteri, de Consecratione, dist. 4. legere, baptizati baptizatos; similiter, & S. Thom. hic responsione ad 1. quomodo etiam legitur in exemplaribus Antuerpiae impressis anno 1615. & melius cum Gregorius epist. euicua respicit ad id quod eidem Ianuario scripserat eodem lib. epist. 9. Presbyteri baptizatos infantes signare in fronte non praesumant, sed Presbyteri baptizatos tangant in pectore, vt Episcopi postmodum tangere debeant in fronte.

5. Probatur secundò ex Concilio Florentino, decreto de Sacramentis, vbi postquam tradidit Ordinarium ministrum Confirmationis esse Episcopum, quibusdam interiectis dicit. Legitur tamen aliquando per Apostolicæ Sedis dispensationem, ex rationabili & vigente admodum causa, simplicem Sacerdotem, chrismate per Episcopum confecto hoc administrasse Confirmationis sacramentum. Ex quibus verbis deducitur primò Concilium videri agnoscere Gregorium (ad cuius factum respicit.) concessisse facultatem simplici Sacerdoti hoc Sacramentum ministrandi. Secundò Concilium sentire id fieri posse.

6. Probatur tertio, quia Alexander VI. & Gregorius XIII. dicuntur hanc potestatem pro Indiis concessisse, quod non potest prudenter negari, cum de Gregorio referatur ab Authoribus fide dignis tanquam res suo tempore facta: vt Suarez disp. 36. sect. 2. & Henriquez de pœuque, cap. 6. citato n. 4. littera N. ergo Pontifices agnoscunt se habere potestatem committendi administrationem huius Sa-

cramenti simplici Sacerdoti, quod proinde non videtur vlla probabilitatis specie posse negari, nisi dicatur eos grauissimè errare, & Ecclesiam in re grauissima decipere.

7. Confirmatur, Alexander VI. qui gessit Pontificatum aliquando tempore post Concilium Florentinum, potuit eiusdem Concilij decreto moueri ad hanc facultatem concedendam. His addi potest quòd ipsemet Adrianus VI. dicatur anno 1521. 25. Aprilis concessisse pro Indiis, & regionibus in quibus non sunt Episcopi, vt Sacerdos regularis Ordinis Minorum possit confirmare, cuius concessionis authenticum dicitur esse Hispani in monasterio S. Francisci. Ita refert Henriquez supra littera I. Confirm. ex quadam responsione Cardinalium in can. 3. de Confirmatione sess. 7. Concil. Trident. quod etiam Abbates ex priuilegio Sedis Apostolicæ, de consensu tamen Ordinariorum, hoc Sacramentum Confirmationis conferre possunt.

8. Nec aduersus supradicta obstant fundamenta negatiuæ sententiæ.

Primum desumitur de nonnullis Pontificum decretis, quæ dicunt, confirmandi potestatem solis summis Pontificibus, & Episcopis deberi. Sic Damasus, Eusebius, Innocentius I. Leo I. Ioan. III. & alij; sed hæc omnia, & similia facillimè explicantur; intelligenda enim sunt, quòd solis Episcopis ordinariè debetur huius Sacramenti ministerium. Et rectè sic absolute loquuntur; quia, quando de potestate est sermo, & absolute dicitur aliquod genus hominum habere, vel non habere potestatem, intelligitur de potestate ordinaria. Vt si quis dicat Parochum non habere potestatem excommunicandi, rectè sic absolute loquitur, quia intelligitur de potestate ordinaria, quæ ex officio annexa sit; non de potestate delegata, quam accipere potest à Summo Pontifice.

9. Secundum fundamentum desumitur ex ratione. Quia vel potestas confirmandi competit Episcopo ratione iurisdictionis, vel consecrationis. Non primum, vt notum est; aliàs Episcopus non consecratus posset confirmare sibi subditum, & nulla esset confirmatio ministrata non subdito, quæ absurda sunt. Si dicatur secundum, ergo vel ratione consecrationis, & Ordinis sacerdotalis, & presbyterij. At sic etiam conueniret Presbyteris, & valide confirmarent etiam sine licentia Episcopi, quod patet esse falsum: vel ratione consecrationis Episcopalis. At, si hoc verum est, non potest competere Presbyteris, cum ea consecratione careant. Sed respondetur Episcopo competere ratione consecrationis Episcopalis, quòd sit minister ordinarius, & Presbytero ratione suæ consecrationis temporis, & dependenter à dispensatione Episcopi, & hoc ita haberi ex institutione Christi.

10. Denique obijciunt ex cap. pen. de cons. Eccles. vel ali. vbi dicitur, ea quæ consecrationis sunt, non consecrato committi non posse. Ergo, si ratione consecrationis competit Episcopo potestas confirmandi, eaque consecratio debeat in Presbytero, non potest illi committi. Sed respondetur ex his, quæ modò dicebamus, in Presbytero esse consecrationem temporam sufficientem, vt posita conditione possit ministrare sacramentum Confirmationis. Sicut etiam in illo ratione ordinis est sufficiens fundamentum, vt accedente iurisdictione (vt dici solet) possit absoluerè à peccatis, à quibus sine ea inualide absoluit. Et etiam ratione ordinis est in Presbytero sufficiens fundamentum, vt possit illi committi ministerium sacramenti Ordinis, quod sine ea commissione inaniter, & inualide confert. Non ergo

ALAN E
 OIBNIA
 TO. III. IV. V
 E. III

committitur exercitium Confirmationis non consecrator, sed consecrator.

10. Et hæc omnia, præter Doctores citatos, docet etiam Basilius Pontius de *sacram. Confirm. part. 4. cap. 3. per totum*; ubi n. 11. quærit, quænam certa sit hæc communis sententia. Soto præstat esse de fide; presbyterum posse esse ministrum ex dispensatione. At Pitigianus in 4. *dist. 7. quæst. 1. art. 13. in fine*, sentit non esse de fide, quia Eugenius non est loquutus de iudicando; & Tridentinum, licet dixerit, ordinatum Ministrum esse Episcopum, nihil tamen dixit de extraordinario. Quare temerarium tantum censet oppositum. Ego tamen valde propendo in sententiam Soti. Ita Pontius.

12. Sed circa præsentem quæstionem resoluenda sunt aliqua difficultates non incuriosa. Et

Primo quæro, utrum Pontifex legitime electus, nondum in Episcopum consecratus, possit hæc potestatem simplici Sacerdoti concedere? Negat Palud. *dist. 25. quæst. 1. artic. 2.* Sed, ut optime, Adrian. id non videtur consequenter dictum; unde censo cum Soto *art. 11. citato, responsione ad 5.* Pontificem legitime electum etiam ante consecrationem id posse, quia ei competit ratione plenitudinis potestatis, quam habet in Christi Ecclesia, quam plenitudinem potestatis habet etiam ante consecrationem. Confirmatur, præcisè per consecrationem Episcopalem non est eminentior ceteris Episcopis, sed per legitimam electionem.

Sup. hoc infra in Resol. 14. §. 1. post medium, à veris. lmo.

13. Quæro secundo, an hæc facultas concessa simplici Sacerdoti expiret mortuo Pontifice, vel si concessa sit ex causa, ea cessante expiret? Respondet si non sit expressè limitata, vel verba iuxta communem Doctorum interpretationem non restringant ad vitam concedentis, non expirare. Ita Henriquez *supra*, qui *littera l.* plures citat; tenet etiam Suarez *scilicet citata, & rursus inquiri solet*, quia hæc concessio est gratia, & fauor; fauor autem absolute concessus, communis Doctorum sententia, non expirat per mortem concedentis, vel causa destinationem, cum non necessariò ab his pendeat, ut conferretur, quod in plurimis materiis tenent Doctores. Et hæc omnia docet Ioannes Præpositus in 3. p. q. 72. *art. 11. dub. 2. n. 49.*

RESOL. XII.

An Pontifex possit dispensare ad ministrandum Sacramentum Confirmationis Sacerdotem solum prioris Ordinatione consecratum.

Et discutitur, an impositio manuum Episcopi pertineat ad essentiam Ordinis, vel tantum sufficiat porrectio Calicis cum patena, & tota forma in verbis dictæ traditionis correspondentibus; ita ut si Episcopus moriatur postquam contulit Sacerdoti potestatem consecrandi, antequam illi manus imponat, an vere manebit integrè ordinatus, & poterit à peccatis absolueri? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 4.

Sup. doctrina contenta in hoc & seqq. §§. in tom. 2. tr. 5. Ref. 6. per totam, & legelatam doctrinam Resol. not. seq. & infra ex Ref. 67. §. Et

Resolutio huius quæstionis pendet ex illa, an impositio manuum Episcopi pertineat ad essentiam Ordinis, sed tantum sufficiat ad porrectionem calicis cum patena. Richardus in 4. *dist. 24. artic. 4.* Detrandus *quæst. 3. artic. 2.* Tap. perus *artic. 17. §. de materia*, & Valentia *tom. 4. disput. 7. quæst. 1. punct. 5.* docent è contra, totam materiam proximam in ordinatione Sacerdotis sitam esse in traditione calicis cum vino, & patenæ cum pane, & totam formam in

verbis dictæ traditioni correspondentibus, nempe: Accipe potestatem offerendi sacrificium, &c. quod videtur indicare Eugenius IV. in *suo Decreto*, dum pro ordinatione Sacerdotis non assignat aliam materiam, quam traditionem dictam, neque aliam formam, quam verba ipsi traditioni correspondentia. Et id etiam videtur indicari in *cap. Presbyteris, de Sacramentis non iterandis*, dum in eo impositio manuum, quæ fit in ordinatione Presbyteri & Diaconi, dicitur introducta ab Apostolis; & ob omissionem illius non esse Sacramentum iterandum, sed suppleendam esse: & tandem id deduci videtur ex eo, quod in aliquibus Pontificalibus non inveniuntur cærimonia hæc impositionis manuum, neque inveniuntur verba ipsi correspondentia.

2. Et ratione probatur, quia per traditionem dictam, & per verba ipsi correspondentia denotatur consecratio, seu sacrificatio, quæ est præcipua actio Sacerdotis: ergo tantum per dictam traditionem, & per verba ipsi correspondentia, confertur character, & potestas sacerdotalis, & eis solis ordinatio Sacerdotis perficitur. Et ita hanc sententiam præter Doctores citatos tenet Nugnus in 3. *part. D. Thom. quæst. 37. art. 5.* Cruz in *direct. p. 2. in sac. Ordin. dub. 2. conclus. 1.* Bonacina de *sacram. Ordin. disputat. 8. quæst. unica, punct. 3. n. 2.*

3. Verum his, non obstantibus contraria sententia docet in porrectione calicis cum patena solum conferri Sacerdotibus potestatem consecrandi; addi vero postea aliud ritum, nempe impositionem manuum super capita ordinatorum, & ibi imprimi novam partem characteris, & conferri potestatem absolueri à peccatis, ut declarant verba, quæ tunc profert Episcopus: Accipe Spiritum Sancti, quorum remissionis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt. Hanc opinionem docent gravissimi Auctores: in primis Scotus *dist. 24. art. 3.* eam reputat probabilem. Deinde eam omnino sequuntur Paludanus *dist. 25. quæst. 1.* S. Bonaventura *dist. 24. artic. 1. quæst. 4.* Petrus Soto *lect. 5. de Ordine.* Hostius in *Confessione Polonica, cap. 50. Artiller. verb. Ordo num. 5.* Bellarminus *lib. de Ordine, cap. 9.* & Henriquez *cap. 6.*

4. Probatur primo autoritate Conciliorum, & Patrum: Concilium enim Carthaginense IV. *can. 3.* agens de ordinatione Presbyteri, solum meminit impositionis manuum, & Tridentinum *sess. 14. cap. 3. de Extrema unctione*, ait, ministros huius Sacramenti esse Presbyteros, qui sunt Episcopi, aut Sacerdotes ab ipsis ritè ordinati per impositionem manuum Presbyteri. Negari ergo non potest impositionem manuum pertinere ad essentiam ordinationis. Sæctus etiam Hieronymus in *cap. 58. Istia*, in ea verba, *si abstuleris de medio tui: Ordinatio* (inquit) non solum ad imprecationem vocis, sed etiam ad impositionem impletur manuum. Unde etiam Alexand. *can. ex multis, 1. quæst. 3.* ex Concilij Chalcedonenfis autoritate appellat Sacramentum manus impositionem, per quam Spiritus sanctus confertur.

5. Probatur secundo, ex proprietate verborum, quæ Episcopus dicit, cum manus imponit, scilicet: Accipe Spiritum sanctum, &c. ibi enim est signum sensibile, nempe impositio manuum, & forma, quæ significat ibi conferri gratiam: nihil ergo deest ad rationem Sacramenti. Et rursus cum expressè ibi concedatur potestas absolueri à peccatis, quæ est propria Sacerdotum, planè denotatur, ibi imprimi

licet & in tom. 4. tr. 8. ex Ref. 22. §. vlt. cursum ad medium.

Sup. hoc infra in Resol. 14. §. 1. post medium, à veris. lmo.